

İDARE MERKEZİ
ANKARA, İstanbul Caddesi
Maarif Eminliği yanında

İSTANBUL BÜROSU
İstanbul, Ankara Caddesi
No — 87

HAYAT

Fiati her yerde 15 kuruş
seneligi, posta ile 7,5 Türk Lirası
(Ecnebi Memleketlere 7,5. Dollar)

Abona ve ilan için İstanbul
bürosuna muracaat edilir
Yazı işlerinin mercii Ankara
merkezidir

Hayata, daima hayata.. Dünyaya daha çok hayat katalım!

— NIETZSCHE —

Cilt: V

Ankara , 29 Teşrinisani , 1928

Sayı: 105

Hikâye

ÖLÜM BÜLBÜLÜ

Yazan: ISABELLE SANDY

Tercüme eden: YAŞAR NABİ

Isabelle Sandy Fransız kadın muharrirleri arasında hislerinin inceliği ve görüşlerinin kuvveti ile temayüz etmiştir. Şiir mecmuaları, romanları ve küçük hikâyeleri vardır. Rusyada geçen bir açlık hadisesinden sonra aklına hâlel gelmiş bir adamın hislerini ifade eden bu hikâye muharririn kendi hikâyeleri arasında en fazla beğenildiğidir.

... Nerden mi geliyorum, babacığım? Korku diyarından. Bırak söyleyeyim; büyük bir uykudan uyanıyorum, yaşadığıma inanmaklığım için kendi sesimi işitmem lâzım.

Kasabam fakirdi, fakat buğday mahsul veriyor, votka eksik olmuyordu. Benim bir atım, üç çocuğum ve bir de karım vardı.

Bir sabah, güneş bir yangın gibi yükseldi; aynı şekilde battı, ve haftalarca, haftalarca bu böyle devam etti.

Kaynaklar güneşten korkan köstebekler gibi toprağın içine çekilerek saklandı, ve ırmaklar "Volga"ya irişmeden öldü.

Gece, ormanda yabanî domuzlar tarafından çiğnenen kuru ağaçlar gibi kulübe çatırdıyordu, ve hayvanlarla çocukların inildediklerini işitiyordum.

İçmek için votkadan başka bir şeyimiz yoktu; ondan da yalnız ufacak bir fiçı kaldığı zaman, fiçıyı en küçük çocuğumla beraber ata yükledim; karım dizgini tuttu, ben bir paket eşya aldım; ve biz de sonuncu olarak kasabadan hareket ettik.

Yalnız, iyi dinle bunu, babacığım, biz hepsini yolda bulduk, genç ve ihtiyar, hepsini... Uzakta, yolun üstünde veya tarlalarda karga sürüleri gördüğümüz her defa: "işte, diyordum, bizim kasabalılar!",

Ve yanılmıyordum. Buna rağmen yürüyorduk. Beygirle iki çocuk ölmüşlerdi. Üç kişi kalmıştık ve bulduğumuz zaman ot yiyorduk.

Çocuk artık şikâyet etmiyor, annesi ağlamıyordu. Bana gelince, benim şarkı söylediğim oluyordu.

Hakikaten, kendimin şarkı söylediğimi duydum. Bu, bir demirci ateşi gibi kırmızı güneşin altında son votka yudumlarını içtikten sonradır. Kafamda bir sürü düşünce vardı. Birdenbire bir çukura düştüm. Kalkarken elimde yuvarlak bir taş tutuyordum, onu votkanın bütün mukaddes kuvvetiyle kargalara doğru fırlattım.

İki karga yaralamıştım, gidip aldım, ve elimi ısırdıkları için onları boğdum.

Sonra bir tanesini «Mariyuşka»nın dizlerine attım; ötekine gelince, bıçağımla göğsünü açtım ve kanını içtim.

İşaretle, karımla küçüğü aynı suretle hareket etmeğe davet ettim. Fakat küçük titremeye başladı, ve annesi başıyla hayır işareti yaptı.

O zaman.. hakkımdı değil mi? Öteki karganın kanını da emdim. Sonra acı bir ağızla uyudum.

Uyandığım zaman -belki bir saat, belki de bir gün sonraydı...- çocukla annesi katı ve soğuktular. Kargalar sebebinden uzun zaman kaldım. Ellerimle onları ürkütüyor ve haykırıyordum. Sonra yorgunluk beni harap etti. Gözlerim kapalı, yiyen kargaların muzaffer haykırışlarını işitiyordum.

Bırak söyleyeyim! Beynimde zehir var. Akması lâzım. Sonra bana votka verirsin, babacığım, bırak söyleyeyim.

Evet, kargaları işidiyordum,

kanatlarının rüzgârını kapalı gözlerimin üstünde hissediyordum. Bir çalılık içinde, saklı ölmek için kaçmak istedim.

Evvelâ süründüm, sonra yürüdüm, sonra koştum, bu kanın, bu kanın bana verdiği azıcık kuvvetle..

Ve işte mucize, babacığım! Dinle! Papas daha güzel hikâyeler anlatmaz. Dinle beni. Şimdi cennetin mevcut olduğunu biliyorum.

Cennetten bahsettiğim için beni deli mi, zannediyorsun! Fakat onu gördüm, diyorum sana! Değilse bile işittim.

Ağaçlarının kütükleri insan boyunca oradan geçen açlar tarafından gemirilmiş bir ormana geldim. Hâlâ sarı çalılıklar içinde, kül rengi tenleriyle çıplak veya yarı çıplak sürünenler vardı. Diken ve yosun dolu saçları omuzları üstünde dalgalanıyordu. Orman hayvanlarına benziyorlardı.

Ben, bu mel'un kandan biraz kuvvet almış olduğum için oldukça emin adımlarla ilerliyordum. O zaman, orman adamları yemiş olduğumu anladılar. Haykırarak, tehdit ederek etrafımı çevirdiler...

Demek istiyorum ki tırnakları ancak tırmalayabiliyor ve sesleri bir nefes gibi işidiliyordu.

«Ekmegin nerde? Buğdayın nerede?»

Ovadaki kargaları sonra taşları gösterdim. Açlardan en kuvvetlileri taş atmak istediler. Fakat zannedilirdi ki oyun oynayan üç yaşında çocuklardır; o kadar kuvvetsizdiler; ekserisi boş bir iskeletin kuru gü-

rültüsüyle düşüp oturuyordular.

Gece yaklaşıyordu, ve yıldızların göz yaşlarından biraz serinlik içeceklerini ümit ettiklerinden tevekkülle ormanın kenarına uzanmış kaldılar.

Birden bire kurumuş bir ağacın tepesinden ilâhî bir terennüm indi. Geçen ve bir an tevakkuf eden bir meleğin terennümü, bir aşk terennümü.. Hayır, hayır, bu votkanın veya o mel'un kanın sarhoşluğu değildi, çünkü ötekiler de işidiyorlardı. Dirseklerine dayanarak doğrulmuş, daha iyi işitmek için başlarını kaldırıyorlardı..

Bu musikiyi nasıl anlatmalı babacığım? Eğer bütün yıldızlar billurdan olsa, ve tanınan gümüşten güzel bir göl içinde gâh birer birer, gâh bir çağlayan hâlinde parçalansalar, eğer akşamları, uyuyan bakirelerin rüyalarını örmeye giden aşık melekleri, hepsi birden, altın kanatlarını nisan meltemlerinin sesine uydursalardı o akşamki terennümden daha az berrak bir musiki husule gelirdi.

Sana yemin ediyorum! Vücudu yanmış bir oduna benzeyen biz, susamışlar, kurumuş göz kapaklarımız altında son bir saadet yaşı buluyorduk.

Biz, korkunç vücutlü açlar, ekmeye doyar gibi musikiden doyuyorduk.

Bu esnada iki muhtezer bu neş'eye bigâneydiler. "Bu bir bülbüldür, diyorlardı, et ve kandan mürekkep bir bülbül. Ona yetişmeliyiz."

Ağaca doğru sürünüyorlardı. Ümit onlara biraz kuvvet vermişti. Bir zaman gelir ki açlık mideyi terkeder, boğan ellere, yırtan dişlere yükselir. Bu derecesinde, insan bir kurt gibi masumdur.

Bırak bitireyim, babacığım. Ben bu sırra malik olan yegâne insanım.

Nediyordum? Adamlar ağaca yetiştiler. Fakat, onların bir ay hüzmeleri yerine koydukları bir ihtiyar, asırlık ağacın önünde zuhur etti; yavaşça onları itti.

"Yemek, yemek istiyoruz!"

— Size ruhun ekmeği verildi, Büyük seyahati yapacak kuvvete malik olmanız için o size ölüm kuşu tarafından verildi. Neş'e içinde ölen doğruca cennete gider. Dinleyin, ölüm bülbülünü dinleyin!..

Adamlar, itaatkâr bir tavurla, ihtiyarın ayakları dibine çömeldiler ve onlar da neş'elendiler. Denilebilirdi ki ayın mavi sütünü içiyorlardı, bu ilâhî sesin incileri onlara buğday taneleriydi.

Vect içindeki genç erkeklerin nezih pusesi altında solgun bakirelerin tebessüm ederek öldüğünü gördüm... Allaha bin şükür.. cennetin mevcut olduğunu biliyorum.

Sonunçu olarak, ay gibi beyaz büyük ihtiyar son uyku için yattı.

Ölü ormanda ölülerden başka bir şey yoktu: saadetten gülen ölüler.

Ben de uzandım kuş halâ terennüm ediyordu. Yalnız benim için! yalnız benim için!.. Budüşünce, bana, allahın nefesi gibi tatlı geliyordu.

Sonra? Sonra, babacığım? Artık bilmiyorum. Beyaz kadınlar ve senin tarafından çevrilmiş beyaz bir yatakta uyanıyorum... Evet, bitirdim, babacığım. Hayır, aç değilim, aç olmayı bilmiyorum artık. Votka mujikin güneşidir. Olmaz mı? Zıyanı yok. İşte kuş.. yeniden terennüm ediyor... benim içi yalnız benim için... ölüm bülbülü.. cennet..

YAŞAR NABİ

Ben

Işıklar, deniz gibi renge boyar derimi,
Mevsimler kadın gibi kapımdan uzaklaşır;
Sürünür geçer sabah kapasam gözlerimi,
Batan güneş göğsüme yaslanmaya yaklaşır
En gür ihtirasımı çıplak ayda tadarım;
En ince bir çiçeği koklarım bir dudakta.
Ben şarabi görmedim sürahide, bardakta;
Gönüllerden içerim, ne çare, yarım yarım!..

Bakışlarım en çirkin şeylerle oyalanır
Gözlerim ufukların ötesine dalarken.
Çocuk kalbim, sularda fenerin aksi varken
Denizin göğsünde ahım kanattı sanır!..

Öyle günüm olur ki ruhum çıkar derime:
Göğsüme bir sararmış yaprak deyse ağlarım,
Gün olur, kartallara kanat fırtınalarım.
Tüyden bir mızrap olmaz tel tel sinirlerime.
Bütün hissim toplanır bazı on parmağında
Onlar da pergelleşir kıvrımların peşinden.
Öyle bir bülbülüm ki: aşkımın ateşinden..
Külolmuş gül tütünü vardır ancak bağımda!

Behçet Kemal